

דף תרגול: מערכת הצורות ואוצר מילים – כיתות ז׳–ח׳

מהדורה למורה | עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות חלקי דיבר ולהתאים שם תואר לשם עצם
- להבחין בין צירופי סמיכות, שייכות ותואר הפועל
- לתרגל משלב לשוני ומבנה כתיבת פסקת טיעון

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – חלקי הדיבר וההתאמה

1. ב – פועל
2. א – מין, מספר ויידוע
3. א – בית ספר
4. ב – ביתי
5. א – איך נעשתה הפעולה

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בצירוף סמיכות הנסמך בא ראשון ואחריו הסומך
2. נכון – משלב גבוה מתאים לכתיבה תקנית ורשמית
3. נכון – עובדה ניתנת לאימות, בניגוד לדעה
4. נכון – זהו המבנה שמשווה בין נושאים או רעיונות

חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

1. סומך
2. דיבורי
3. שיחה
4. איך
5. ספרי

חלק ד׳ – התאימו מושג להסבר

- 1 – ה (מילה שמציינת אדם, חיה, דבר או רעיון)
- 2 – ג (מילה שמתארת את שם העצם)
- 3 – ד (צירוף של שני שמות עצם, הראשון נסמך)
- 4 – א (מילה שמתארת איך נעשית הפעולה)
- 5 – ב (רמת השפה בהתאם למצב ולקהל)

חלק ה׳ – סדר נכון לכתיבת פסקת הסבר

1. כתבו משפט פתיחה שמציג את הנושא
2. הוסיפו פרטים ודוגמאות התומכים בנושא
3. סדרו את הרעיונות בסדר הגיוני
4. כתבו משפט סיום שמסכם את הפסקה

חלק ו׳ – כתיבה והבעה

1. עובדה אפשר לבדוק אם היא נכונה, ודעה מבטאת רגש או עמדה אישית

כרטיס יציאה – מה לחפש

- סמיכות היא צירוף שני שמות עצם, שייכות מראה למי שייך דבר
- משלב גבוה - לשון רשמית, משלב דיבורי - לשון יומיומית
- פתיחה, פירוט וסיום

טיפים להפעלה:

- אפשר לבצע את חלק ההתאמה בעבודה בזוגות לפני המענה האישי
- כדאי לדגום דוגמה אחת לכל סוג צירוף על הלוח לפני התרגול העצמאי
- בחלק הכתיבה מומלץ לקרוא דוגמה אחת בקול לפני שהתלמידים כותבים

דף תרגול: מערכת הצורות ואוצר מילים – כיתות ז׳–ח׳

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד על מילים בעברית - איך מזהים כל מילה, איך בונים צירופים, ואיך כותבים פסקה קצרה וברורה.

📖 מילון קטן:

שם עצם	מילה שמציינת אדם, חיה, דבר או רעיון
שם תואר	מילה שמתארת את שם העצם
סמיכות	צירוף של שני שמות עצם - נסמך וסומך
שייכות	ביטוי שמראה למי שייך דבר מה
תואר הפועל	מילה שמתארת איך נעשית הפעולה
משלב	רמת השפה - גבוהה, תקנית או דיבורית
ניב	ביטוי קבוע שהמשמעות שלו שונה מהמילים בו
עובדה ודעה	עובדה אפשר לבדוק, דעה היא רגשית ואישית

1 חלק א׳ – חלקי הדיבר וההתאמה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי המילה 'רץ' - שם או פעולה?

א) שם עצם ב) פועל ג) שם תואר ד) מילת יחס

2. איך שם התואר מתאים לשם העצם?

א) מין, מספר ויידוע ב) זמן הפעולה ג) גוף הפועל ד) מילת היחס

3. בחרו את צירוף הסמיכות הנכון

א) בית ספר ב) בית גדול ג) בית יפה ד) בית ירוק

4. איזו מילה מראה שייכות בלי המילה 'של'?

א) הבית שלי ב) ביתי ג) הבית של דן ד) בית גדול

5. תואר הפועל עונה על השאלה איך

א) איך נעשתה הפעולה ב) מי ביצע אותה ג) מה הנושא ד) כמה אנשים היו

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בצירוף סמיכות הסומך בא לפני הנסמך	☐	☐
2	משלב גבוה משמש בדרך כלל בכתיבה רשמית	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	עובדה היא טענה שאפשר לבדוק אם היא נכונה	☐	☐
4	מבנה השוואה בטקסט עיוני משמש להצגת דמיון והבדלים בין שני דברים	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. צירוף הסמיכות מורכב מנסמך ומ _____

2. משלב _____ משמש בשיחה יומיומית בין חברים

3. הניב 'שבר את הקרח' פירושו לפתוח _____ בנעימות

4. תואר הפועל 'מהר' עונה על השאלה _____

5. בשייכות חבורה הביטוי 'הספר שלי' הופך ל-' _____ '

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שם עצם	___	**א.** מילה שמתארת איך נעשית הפעולה
2. שם תואר	___	**ב.** רמת השפה בהתאם למצב ולקהל
3. סמיכות	___	**ג.** מילה שמתארת את שם העצם
4. תואר הפועל	___	**ד.** צירוף של שני שמות עצם, הראשון נסמך
5. משלב	___	**ה.** מילה שמציינת אדם, חיה, דבר או רעיון

5 חלק ה' – סדר נכון לכתיבת פסקת הסבר

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הוסיפו פרטים ודוגמאות התומכים בנושא
☐	סדרו את הרעיונות בסדר הגיוני
☐	כתבו משפט סיום שמסכם את הפסקה
☐	כתבו משפט פתיחה שמציג את הנושא

6 חלק ו' – כתיבה והבעה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין עובדה לדעה, ותנו דוגמה אחת לכל אחת

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין סמיכות לשייכות?

תנו דוגמה למשלב גבוה ולמשלב דיבורי

מהם שלושת חלקי פסקת ההסבר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀